

Αρχαιολογικά ευρήματα από την Αχλάδα Φλώρινας

/ [Παιδεία και Πολιτισμός](#)

Περισσότερες από 200 ταφές αποκαλύφθηκαν στη σωστική ανασκαφή που πραγματοποιείται για έκτη χρονιά στον αρχαιολογικό χώρο της Αχλάδας Φλώρινας, ο οποίος αναδεικνύεται σε έναν από τους πλέον σημαντικούς στη Μακεδονία.

Συγκεκριμένα, κατά την ανασκαφή του 2019, που είχε τρίμηνη διάρκεια, εντοπίστηκαν και αποκαλύφθηκαν 209 ταφές, εκ των οποίων οι 131 χρονολογούνται στους βυζαντινούς χρόνους και οι 75 στους αρχαϊκούς κατά κύριο λόγο χρόνους. Στην περιοχή, στην οποία επικεντρώθηκε η φετινή ανασκαφή, ξεχώριζαν έξι ταφές οριοθετημένες με ταφικό περίβολο από σχιστόπλακες και αργούς λίθους, διαστάσεων κατά μέσο όρο 4,00 μ. X 3,50μ.. Οι νεκροί στις

συγκεκριμένες ταφές είχαν εναποτεθεί σε λάκκους, βάθους περίπου δύο μέτρων από το επίπεδο του περιβόλου ή σε ορθογώνιους κτιστούς με αργολιθοδομή τάφους, με λιθόστρωτο δάπεδο. Πρόκειται δυστυχώς για συλημένες ταφές, οι οποίες εξαιτίας του μνημειακού τους μεγέθους προκάλεσαν το ενδιαφέρον των τυμβωρύχων. Ωστόσο, τα ευρήματα από τη συγκεκριμένη περιοχή που διέλαθαν της σύλησης, μαρτυρούν τον πλούτο, την αριστοκρατική καταγωγή, τον ηρωικό χαρακτήρα και τον ηγετικό ρόλο κάποιων οικογενειών της μακεδονικής αριστοκρατίας στην πολιτική και κοινωνική ζωή της αρχαίας Λύγκου κατά το 2ο μισό του 6ου π.Χ. αι.

Για πρώτη φορά ήρθαν στο φως χάλκινα κράνη του λεγόμενου “ιλλυρικού τύπου”, τέσσερα συνολικά, που διαφοροποιούν τους νεκρούς ως προς την οπλιτική τους εξάρτυση από τους υπόλοιπους πολεμιστές της Αχλάδας. Ξεχωρίζει ο τάφος ενός πολεμιστή, εν μέρει συλημένος, στον οποίο διατηρήθηκαν μεταξύ άλλων, χάλκινο κράνος “ιλλυρικού τύπου”, χάλκινη περικνημίδα, σιδερένια δόρατα, σιδερένιο ομοίωμα δίκυκλης αγροτικής άμαξας, χρυσά ελάσματα και αργυρά καττύματα.

Σε πέντε ταφές εφαρμόστηκε η πρακτική της δευτερογενούς καύσης. Η μία εντοπίστηκε σε μεγάλο κρατηρόσχημο χάλκινο αγγείο, εξαιρετικό δείγμα της αρχαίας μεταλλοτεχνίας. Το αγγείο σώζεται σε σχετικά καλή κατάσταση, έχει διάμετρο 0,55μ. και φέρει πλαστική λαβή, που απολήγει σε δύο προσφύσεις με τη μορφή ανθρώπινων χεριών. Πρόκειται για δευτερογενή καύση ανδρός, και μάλιστα πολεμιστή, όπως υποδηλώνουν τα κτερίσματα: δύο σιδερένια ξίφη, δύο σιδερένια δόρατα και ένα χάλκινο κράνος “ιλλυρικού τύπου” πλαισίωναν το αγγείο, το οποίο καλυπτόταν με οριζόντια τοποθετημένη σχιστολιθική πλάκα.

Επίσης, για πρώτη φορά ήρθαν στο φως, σφαιρικός αρύβαλλος από φαγεντιανή και πήλινα ειδώλια καθιστής σε θρόνο γυναικείας μορφής, που κρατά περιστέρι και ένθρονης Σφίγγας με λύρα. Βρέθηκαν δύο πλαστικά αγγεία με όρθια γυναικεία μορφή και με προτομή ανδρικής μυθικής μορφής με δορά ζώου στο κεφάλι, πιθανώς του Ηρακλή, που χρονολογούνται στα αρχαϊκά χρόνια.

Μοναδικό εύρημα του νεκροταφείου αποτελεί το χρυσό προσωπίο που εντοπίστηκε σε λακκοειδή ανδρική ταφή με κάλυψη από αργούς λίθους. Μολονότι ο τάφος ήταν συλημένος και διαταραγμένος, εκτός της νεκρικής μάσκας σώθηκαν ένα χρυσό δακτυλίδι, μία αργυρή διφυής περόνη, τμήματα από σιδερένια ξίφη και σιδερένιες αιχμές, κεχριμπαρένιες ψήφοι, ένας χάλκινος λέβητας και μία οπισθότμητη πρόχους.

Μετά τα νεκροταφεία της Σίνδου και του Αρχοντικού της Πέλλας, η Αχλάδα αποτελεί την τρίτη περιοχή στη Μακεδονία, όπου αποκαλύπτεται νεκρικό

προσωπείο, εύρημα που αντανακλά και επιβεβαιώνει εν μέρει τη φιλολογική εκδοχή, μέσω των γενεαλογικών μύθων, για την προέλευση των βασιλέων (Τημενίδες, Βακχιάδες) της Μακεδονίας από τη βορειανατολική Πελοπόννησο, το Άργος και την Κόρινθο αντίστοιχα, με πατρώο ήρωα τον Ηρακλή, ενώ αναδεικνύει, όπως και πλήθος άλλων ευρημάτων από τη Μακεδονία, την πολιτισμική συγγένεια με τα δωρικά φύλα.

Η εν εξελίξει σωστική ανασκαφή διενεργείται υπό την εποπτεία της αρχαιολόγου κ. Λιάνας Γκέλου, σε εκτεταμένο νεκροταφείο με διαχρονική χρήση, οι τάφοι του οποίου έχουν ήδη φτάσει τους 1.290. Οι πρωιμότεροι από αυτούς ανάγονται στην Ύστερη Εποχή του Χαλκού, οι πολυπληθέστεροι ανήκουν στην περίοδο μεταξύ 6ου και 3ου π.Χ. αι., ενώ διαπιστώνεται εκτεταμένη χρήση του νεκροταφείου και στα βυζαντινά χρόνια. Στο νότιο τμήμα του ίδιου αρχαιολογικού χώρου, εν μέρει πάνω από προϊστορικούς και αρχαϊκούς-κλασικούς τάφους, αποκαλύφθηκαν δύο ρωμαϊκά οικοδομικά συγκροτήματα αγροικιών με παραγωγικές και εργαστηριακές εγκαταστάσεις.

Ο αρχαιολογικός χώρος της Αχλάδας βρίσκεται μέσα στα όρια επέκτασης λιγνιτωρυχείου της εταιρείας «Λιγνιτωρυχεία Αχλάδας Α.Ε.». Η Εφορεία Αρχαιοτήτων Φλώρινας παρακολουθεί τις εξορυκτικές δραστηριότητες και πραγματοποιεί συστηματικά διερευνητικές τομές και σωστικές επεμβάσεις.